

číslo 3/2017

REGION REPORT

NÁSTUPNICTVÍ V ČESKÝCH FIRMÁCH Problém nebo výzva?

INVESTICE DOJEDNANÉ CZECHINVESTEM ZA 25 LET

ROZHOVOR S MARTINEM PŮTOU „Stát by měl kompenzovat obnovu brownfieldů.“

Slovo generálního ředitele

Milé čtenářky a milí čtenáři. V rukou držíte již třetí číslo magazínu Region Report agentury CzechInvest. Toto číslo je speciální, už jen tím, že CzechInvest letos oslavil jubileum 25 let od svého založení. K tomuto výročí jsme si dovolili malou bilanci. Bilanci, která jde do miliardu. Téměř za tisíc miliard korun jsme totiž za uplynulé čtvrtstoletí dojednali investic do České republiky. Zahraniční investoři z více než třiceti zemí se u nás podíleli na vytvoření zhruba tři sta tisíc pracovních míst, nejvíce v Ústeckém, Středočeském, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji.

V aktuálním vydání Region Reportu se dočtete, které investiční projekty byly pro Českou republiku nejvýznamnější, a jací investoři k nám umístili své největší investice. Zajímavé informace, které by Vás neměly minout, se týkají novely stavebního zákona, která letos vešla v účinnost. Dočtete se o ní na straně 6. Věnujeme se i problematice Smart City a vyzpovídali jsme hejtmána Libereckého kraje Martina Půtu.

Příjemné čtení přeje

Karel Kučera
generální ředitel agentury CzechInvest

Obsah čísla

2

Investiční trendy

- 2 Za 25 let CzechInvest dojednání investice za 1 bilion korun
- 3 Česko a sousedi
- 5 Presentace Czech Regions & Cities na veletrhu Expo Real v Mnichově
- 6 Novela stavebního zákona 2017

8

Lokální trh práce

- 8 Startuje nová jednotná komunikace Jihomoravského kraje #brnoregion
- 9 Podnikavé ženy mají v Pardubickém kraji zelenou
- 10 Nástupnictví v českých firmách

11

Rozhovor s ...

- 11 Vendulou Raymovou o možnostech pracovních stáží v EU

13

Obec pro byznys

- 13 Smart City
- 14 Centrum investic, rozvoje a inovací rozvíjí koncept Chytrého regionu
- 15 Vedení města Brna se setkal s firmami z Černovické terasy

17

Rozhovor s ...

- 17 Martinem Půtou hejtmánem Libereckého kraje

19

Podnikatelská infrastruktura

- 19 Základem úspěchu nymburského inkubátoru je realistická vize sebe sama
- 20 Průmyslový park Cheb
- 21 Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů

Za 25 let CzechInvest dojednal investice za 1 bilion korun

Autor: Petra Menclová (CzechInvest)

Letos slaví Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest 25 let od svého založení. Při této příležitosti uspořádala v úterý 26. září 2017 v Míčovně Pražského hradu setkání s nejvýznamnějšími investory a dalšími partnery. Pozvání mezi jinými přijal současný ministr průmyslu a obchodu Jiří Havlíček či Vladimír Dlouhý, který jako ministr stejného resortu byl v roce 1992 u založení agentury.

Na Pražský hrad CzechInvest pozval své nejvýznamnější klienty a partnery

Za uplynulé čtvrtstoletí dojednal CzechInvest do České republiky investice, zahraniční i tuzemské, za 981 miliardu korun. Do Česka CzechInvest za 25 let přivedl investory z více než 30 zemí světa, od USA a širokou škálu evropských zemí, přes Izrael, Jihoafrickou

republiku, Spojené arabské emiráty, až po asijské země – Singapur, Koreu, Japonsko a Čínu. Největší investiční akcí dojednanou agenturou CzechInvest, je výstavba korejské automobilky Hyundai Motor Manufacturing Czech za 34,4 miliardy

korun v Nošovicích oznámená v roce 2006. „Hlavním úkolem CzechInvestu vždy bylo získávat pro Českou republiku zajímavé investiční projekty, které podpoří naši ekonomiku a přinesou nová pracovní místa. To se nám, myslím, daří velmi dobře, včetně

toho, že investoři, kteří k nám před časem přišli, neodcházejí, ale naopak své investice dále rozvíjejí, včetně budování nových technologických a inovačních kapacit," řekl ministr průmyslu a obchodu Jiří Havlíček. „Oceňuji také velké nasazení a tah na branku pracovníků CzechInvestu, o kterém jsem měl možnost se osobně mnohokrát přesvědčit," dodává. „Na rozdíl od doby, kdy Česko bojovalo s vysokou nezaměstnaností a úkolem CzechInvestu bylo přinášet nová pracovní místa, se nyní orientujeme na investice s vyšší přidanou hodnotou. Ty povedou k dalšímu růstu ekonomiky a Čechům přinesou dobře ohodnocenou práci. Poměr těchto investic se nám za uplynulé tři roky podařilo zvednout z 11 na 25 procent," řekl Karel Kučera, generální ředitel agentury CzechInvest.

Významnými investicemi s vyšší přidanou hodnotou, které CzechInvest v poslední době dojednal, jsou například centrum vývoje, testování a výroby nového turbodvrtulového motoru společnosti GE Aviation či technologické centrum firmy Robert Bosch. ➕

Pozvání přijal i bývalý ministr průmyslu a obchodu Vladimír Dlouhý (napravo). Vedle: Karel Kučera, generální ředitel CzechInvestu, a Jiří Havlíček, ministr průmyslu a obchodu

Na začátku CzechInvestu zavzpomínal Josef Lébl, jeden ze zakladatelů agentury

Česko a sousedi Největší společnosti ve střední Evropě

Autor: Pavel Chovanec (CzechInvest)

Většina starostů a občanů vítá podporu malých a středních podniků, které vytvářejí zdroj místní zaměstnanosti, přispívají k místnímu dění a celkově tím pomáhají předcházet vyhladňování malých měst a obcí. O tom, že malé a střední podnikatele je důležité podporovat, panuje všeobecná shoda. Profil velkých společností se ovšem v jednotlivých střeoevropských zemích zásadně liší.

Polsko – energetika a maloobchod

Největším podnikem ve střední Evropě je polský chemický koncern PKN Orlen, rafinerie s převažující majetkovou účastí polského státu. V roce 2003 tato firma odkoupila od České republiky majetkový podíl v českém Unipetrolu, čímž se dostala i na český trh. Z pěti největších firem podnikajících v Polsku, dvě působí

v energetice a dvě jsou maloobchodním řetězcem. Druhá největší polská firma Jeronimo Martins Polska vznikla poté, co do sítě polských samoobsluh Biedronka (oblíbené Berušky), kapitálově vstoupil portugalský investor. Bez nadsázky lze říct, že polské hospodářství vytváří energetika a maloobchod, což jsou obory jednoznačně orientované na velký čtyřicet milionový vnitřní trh.

Slovensko – vše pro automobily

Specifikum slovenského hospodářství představuje vlastnictví všech největších firem

zahraničním kapitálem a obrovská zeměpisná koncentrovatost činností u západní hranice.

Přímo v hlavním městě Bratislavě pak vyrábí dvě z pěti největších firem na Slovensku, a to Volkswagen a Slovnaft.

Slovenské hospodářství je naprosto závislé na automobilovém průmyslu. Důkazem je, že mezi pěti největšími společnostmi jsou tři automobilky: Volkswagen, Kia a společný podnik značek Peugeot a Citroen. Všechny tyto společnosti jsou naprosto exportně orientovány a, na rozdíl od Polska, přes 95 % svých tržeb dosahují v zahraničí. S výjimkou Slovnaftu

Polské hospodářství
vytváří energetika
a maloobchod

a Volkswagenu tyto firmy také vznikly v posledních 15 letech a jejich rozhodnutí pro investici na Slovensku bylo výrazně podpořeno

Mezi pěti největšími společnostmi na Slovensku jsou automobilky: Volkswagen, Kia a společný podnik značek Peugeot a Citroen.

investičními pobídkami a snahou vlády o vytvoření nových pracovních příležitostí.

Česká republika – od všeho něco

Největší českou firmou, která na sebe váže až stovky dalších dodavatelů, představuje Škoda-Auto. S přibližně 24 tisíci zaměstnanci

se jedná nejen o největší českou firmu, ale i o největší střeoevropskou automobilku. Směle lze říci, že za českým ekonomickým růstem stojí hlavně zahraniční zájem o model Škoda-Octavia. Z pěti největších firem dvě firmy, a to Škoda-Auto a Foxconn, vznikly v důsledku zahraničních investic, a také investičních pobídek. Ostatní velké české společnosti ovládá domácí kapitál nebo jako u ČEZu, přímo Česká republika. Stejně jako v Polsku se velké české firmy věnují energetice a v případě Agrofertu kapitálově náročné chemické výrobě. V podstatě se jedná o vysoce konkurenční obchod s hromadnými, na cenu citlivými komoditami.

Střední Evropa – společné znaky

Velké firmy ve střední Evropě jsou s výjimkou polských maloobchodních řetězců exportně orientovány. Společnými rysy jsou orientace na levnou práci, na cenově citlivé komodity a výrobu energie. Ve střední Evropě je pro všechny velké podniky určující maximální

V závislosti na klesající ceně energií, lze očekávat pokles tržeb největších firem.

tlak na efektivitu výroby. Lépe řečeno tlak na vlastní výrobu, snižování nákladů a cenovou konkurenci. Tím však nevzniká dostatečný prostor pro možnost uplatnění inovací. Jak taky můžeme inovovat postup výroby elektřiny? V závislosti na klesající ceně energií, lze očekávat pokles tržeb největších firem. Povaha provozu velkých firem, hlavně energetických, však v žádném případě nepovede k přesunu výroby ze střední Evropy. Na případnou změnu struktury ekonomiky si tedy ještě chvíli počkáme. S jistotou však můžeme očekávat regionální růst tržeb maloobchodních řetězců.

Pořadí	Firma	Obor	Tržby v mil. Eur v 2016
1	Polski Koncern Naftowy Orlen	Rafrinerie & Chemie	18 500
2	Jeronimo Martins Polska	Maloobchod	10 120
3	PGNiG	Energetika	7 720
4	PGE Polska Grupa Energetyczna	Energetika	6 533
5	Eurocash	Maloobchod	4 934

Pořadí	Firma	Obor	Tržby v mil. Eur v 2016
1	VOLKSWAGEN SLOVAKIA	Výroba automobilů	7 586
2	Kia Motors Slovakia	Výroba automobilů	5 566
3	SLOVNAFT	Chemie	2 938
4	SAMSUNG Electronics Slovakia	Elektronika	2 767
5	PCA Slovakia	Výroba automobilů	2 500

Pořadí	Firma	Obor	Tržby v mil. Eur v 2016
1	ŠKODA AUTO	Výroba automobilů	13 129
2	ČEZ	Energetika	7 546
3	AGROFERT	Chemie, potravinářství	5 752
4	Energetický a průmyslový holding	Energetika	4 937
5	FOXCONN CZ	Elektronika	4 364

Prezentace Czech Regions & Cities na veletrhu Expo Real v Mnichově

Autor: Jan Hladík (Regionální rozvojová agentura jižní Moravy), převzato z Crest Communications

Ve dnech 4. až 6. října 2017 se v areálu Nového výstaviště v Mnichově konal 20. ročník prestižního evropského veletrhu komerčních nemovitostí a investičních příležitostí Expo Real. Mezi významnými evropskými regiony a metropolemi se v rámci stánku CZECH

V reakci na dlouhodobou strukturovanou poptávku investorů byla společná expozice postavena kromě průmyslových ploch také na prezentaci rezidenčních projektů, nové inovační infrastruktury, či území pro cestovní ruch a volnočasové aktivity.

majitele celou lokalitu více propojit se životem města, a byla proto zahájena mezinárodní architektonická soutěž. Vedení města Brna však hodlá i nadále spolupracovat se soukromým sektorem tak, aby byly vytvořeny vhodné podmínky pro naplnění všech ekonomických

REGIONS & CITIES prezentovaly s městy Brnem a Ostravou také Jihomoravský a Moravskoslezský kraj. Jednalo se o první společnou expozici českých krajů a měst v historii veletrhu.

S hlavními partnery, realitní skupinou Aseatal a společností Residomo, sdíleli expozici též zástupci společností AD Group, CASUA, Linkcity, PASSERINVEST GROUP, PRK Partners, Renomia, Technologický park Brno, UBM Bohemia Development, Sdružení pro zahraniční investice (AFI) a CzechInvest. Oba prezentované regiony měly i své zástupce z regionálních rozvojových agentur jako dlouholeté nositele know-how a experty na danou oblast.

Za město Brno byla investorům nabídnuta lokalita Ponava, kde je soustředěna realizace tří významných budoucích sportovišť: fotbalového stadionu, multifunkčního hokejové

očekávání budoucích investorů, a aby jejich projekty zároveň zapadly do konceptu města. Jako součást nabídky Jihomoravského kraje byly na veletrhu investorům nabízeny

Veletrh **Expo Real** je vždy ukazatelem trendů i problémů současného světa, dopadajících i na investiční a realitní trh.

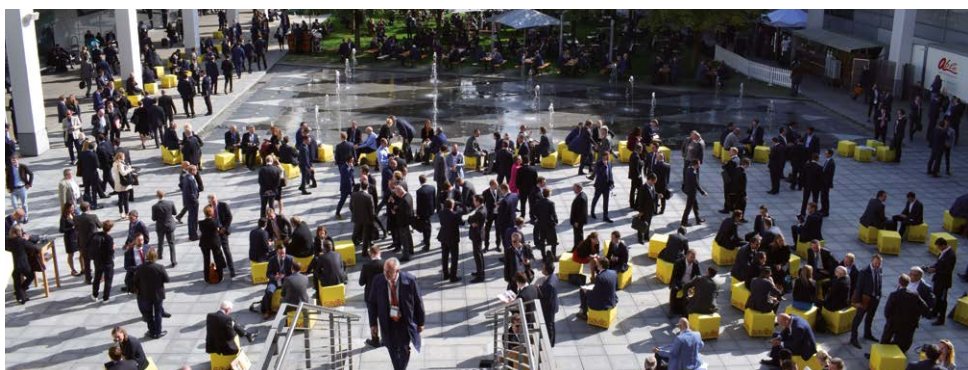
haly a aquaparku. Vybavenost lokality doplní i zázemí pro bydlení a obchody. Dalším velkým plánovaným projektem je oživení brněnského výstaviště. Po odkoupení areálu společnosti Veletrhy Brno (BVV) městem je snahou nového

příležitosti v méně urbanizovaných lokalitách regionu – nově budovaná průmyslová zóna Kollárova-Blatnická ve Veselí nad Moravou. Pro nové zaměstnance i stávající obyvatele je připravována také dvojice projektů pro

bydlení a občanskou vybavenost ve Znojmě - areál staré nemocnice a rozvojová lokalita Malá Louka. Z podnikatelských nemovitostí byl rovněž představen developerský projekt průmyslové zóny Blučina. Cílem kraje je zaujmout nové malé a středně velké firmy a s jejich pomocí vytvořit pracovní příležitosti pro místní obyvatele tam, kde se dosud nezaměstnanost drží vysoko nad celostátním průměrem. Obecně je primárně rozvoj Brna a Jihomoravského kraje vedením spatřován v rozvoji regionu s velkou přidanou hodnotou. Podle žebříčku respektovaného serveru Numbeo.com je Brno městem s nejvyšší kvalitou života v České republice, k čemuž přispívá i jeho inovační potenciál ve spojení s velkým množstvím univerzit a vědecko-výzkumných center. Právě na ten se město a kraj s pomocí Jihomoravského inovačního centra chtějí dále zaměřit a připravit podmínky pro vstup nových nekonvenčních firem - start-upů.

Také zástupci Moravskoslezského kraje a města Ostravy přijeli na Expo Real prezentovat investorům současné rozvojové trendy v regionu. Průmyslové zóny jsou nadále budovány a nabízeny v místech s vysokou nezaměstnaností, jako je například Karvinsko či Krnovsko (průmyslová zóna Krnov-Červený dvůr). Připravena byla i prezentace průmyslových zón skupiny Ament Group, která je vlastníkem brownfieldů František II, Dukla a Barbora - tří rozsáhlých rozvojových území

ležících v centru geografického trojúhelníku, vytyčeného městy Ostrava, Karviná a Havířov. I v Moravskoslezském kraji je však v prostředí vysoce konkurenčního trhu práce zároveň potřeba novým investorům poskytnout kvalitní zázemí a infrastrukturu pro jejich zaměstnance. Proto byl na Expo Realu představen projekt rezidenčního bydlení v původních Dukelských kasárnách v Opavě či vizionářský projekt letoviska Slezská Harta u stejnojmenné přehrady.

Tato nabídka měla na veletrhu oslovit zejména zájemce, kteří budou v území dále působit například v oblasti cestovního ruchu, ale také ty, kteří se budou podílet na podpoře konkurenceschopnosti Moravskoslezského kraje v dalším rozvoji jeho potenciálu pro inovace. V Jihomoravském a Moravskoslezském kraji má svá výzkumná a vývojová centra více než 40 špičkových globálních společností, mimo jiné

Siemens, Honeywell, Thermo Fisher Scientific, SAP, Avast/AVG, Tieto a další.

Veletrh Expo Real je vždy ukazatelem trendů i problémů současného světa, dopadajících i na investiční a realitní trh. Těmi jsou investice do rychle rostoucích realitních segmentů (bydlení, projekty zdravotní a sociální péče, logistické nemovitosti) či orientace na perspektivní země (dnes zejména asijsko-tichomořské státy), kam se po příležitostech poohlíží velcí evropští investoři.

Zájem o letošní Expo Real byl ještě vyšší než loni: vystavovalo se v 6 halách na celkové ploše 64 tisíc m². Oficiální statistika veletrhu dle německého organizátora Messe München udává 2 tisíce vystavovatelských společností z 35 zemí světa, přičemž celkový počet účastníků dosáhl 41 500 ze 75 zemí. Pro účastníky z České republiky veletrh stále zůstává velmi atraktivním fórem pro prezentaci i networking. ➕

Novela stavebního zákona 2017

Autor: Filip Chlebiš (CzechInvest)

Novela stavebního zákona, která byla předložena vládou České republiky již v říjnu roku 2016, byla vyhlášena ve Sbírce zákonů s účinností od 1. ledna 2018.

Novela má zjednodušit povolovací řízení a umožnit sloučit nyní oddělené procesy – územní řízení, stavební řízení i posuzování vlivu na životní prostředí (tzv. dlouhá EIA). Tímto dojde ke zrychlení obdržení stavebního povolení a možnosti zahájení výstavby průmyslových i infrastrukturních objektů dříve, nežli tomu bylo před platností novely. Právě na délku schvalovacích řízení si investoři dlouhodobě stěžují. Oproti sousedním zemím je celkový proces významně delší, i proto se stává, že se investoři rozhodnou pro jinou lokalitu a Česká republika tak ztrácí významné

investice. Tento negativní fakt je patrný i z poslední zprávy Světové banky, kde se Česká republika ocitla na nelichotivém 127. místě ze 189 posuzovaných zemí právě v oblasti náročnosti povolovacích procesů. Nejenom samotná délka, ale i její nepředvídatelnost, je velmi kritizovaným prvkem ze strany soukromých i veřejných investorů. Bezesporu je vhodná, ne-li nutná, kontrola veřejnosti nad tím, co je projednáváno a schvalováno, ale dosavadní stav byl již neudržetelný. Ekologické spolky jako možní účastníci každého stupně řízení

svými námitkami, odvoláními a procesními obstrukcemi, bez ohledu na fakt, že jde mnohdy o stavby ve státním zájmu, dokázaly o řadu měsíců i let zdržet schválení významné strategické investice nebo liniové stavby. Nově nebudou moci spolky, jejichž předmětem činnosti je ochrana přírody a krajiny, vstoupit mezi účastníky běžného územního a stavebního řízení. Stejně jako doposud se ale budou moci účastnit řízení v případě záměrů vyžadujících posouzení vlivu na životní prostředí, tzn. velkých průmyslových a dopravních staveb a dalších řízení,

ve kterých jsou povolovány záměry, které mohou mít zásadní negativní environmentální dopad. Novela přináší zjednodušení a urychlení výstavby. Dochází k rozšíření

Česká republika se umístila na **127. místě** ze **189** posuzovaných zemí v oblasti náročnosti povolovacích procesů.

okruhu staveb, u kterých bude možné využít zjednodušené postupy v podobě územního souhlasu nebo ohlášení. Nově se bude jednat o stavby na bydlení a pro rodinnou rekreaci bez ohledu na jejich výměru, skleníky, bazény a další. U všech ostatních staveb pak bude možné sloučit územní a stavební řízení, případně i posouzení vlivu na životní prostředí (EIA). Integrovaný postup nebude povinný, bude vždy na rozhodnutí jednotlivého investora,

Mezi další významné změny, které novela zákona přináší, je upřesnění obsahu a rozsahu závazných stanovisek dotčených orgánů státní správy a také úprava mechanismů pro změny územně plánovacích dokumentací a zkrácení některých lhůt pro rozhodování stavebních úřadů. Mělo by tak dojít ke zrychlení procesu u změn územních a regulačních plánů o 9-12 měsíců.

Problematické povolovacích procesů a přínosů schválené novely stavebního zákona se věnoval kulatý stůl, který se uskutečnil 11. října 2017 v Ostravě. Akci pořádalo Sdružení pro zahraniční investice (AFI), jehož zástupci pravidelně projednávají výše uvedené procesy se svými klienty, společně s Agenturou pro regionální rozvoj, a.s.

Marcela Pavlová, náměstkyně ministryně pro řízení sekce stavebního práva z Ministerstva pro místní rozvoj, uvedla, že novela se připravovala tři roky a v rámci meziresortního připomínkového řízení se bohužel nepodařilo prosadit všechny návrhy ministerstva.

Překážkou bylo upřednostňování resortních

Nakonec proto může dojít rozhodnutím soudu k obnovení jejich účasti ve zmíněných procesech. Z tohoto důvodu je nutné do budoucna sjednotit všechna samostatná rozhodnutí do jednoho, aby i spolky mohly vstoupit do procesu pouze jednou.

Většina účastníků kulatého stolu z řad zástupců kraje, měst, developerů nebo brokerů se shodla na potřebnosti dalších změn v otázce povolovacích procesů v České republice. Základem je pokračování sjednocování všech správních povolení (včetně IPPC, Natura, EIA a dalších) v rámci povolovacího řízení tak, aby pokud možno existovalo pouze jedno řízení, ve kterém by bylo vydáno jedno povolení. Takové povolení by pak mohlo být napadeno pouze jedním odvoláním a případně jednou přezkoumáno v rámci soudního přezkumu. Další nutnou úpravou je revize kompetencí dotčených orgánů a určení jednoho správního orgánu, který by měl pravomoc rozhodnout o rozporných nebo nezákonných stanoviscích

zda tuto novinku využije anebo půjde cestou oddělených řízení. Sloučený proces totiž přináší větší nároky na přípravu projektové dokumentace, která bude muset zahrnovat požadavky jak na dokumentaci pro územní rozhodnutí, tak na dokumentaci pro stavební povolení, přičemž v případě připomínek ze strany úřadů nebo veřejnosti může dojít k tomu, že celá dokumentace bude muset být přepracována a žádost podána znovu.

zájmů, kdy se ministerstva nedokázala dohodnout na společném postupu a úpravě kompetencí a legislativní radou vlády byly změny považovány za příliš rozsáhlé.

Účastník Jan Lehký, vedoucí legislativního výboru AFI pro oblast povolovacích procesů, navíc doplnil, že vyloučení účasti ekologických spolků z povolovacích procesů bylo v srpnu napadeno ústavní stížností skupiny senátorů.

nebo požadavcích dotčených orgánů již v rámci povolovacího řízení. Nutností bude rovněž digitalizace povolovacích procesů a zavedení projektové dokumentace ve formě BIM (Building Information Management), přičemž tento krok by měl jít ruku v ruce se zlepšením technického vybavení stavebních úřadů, se zvýšením odborné přípravy zaměstnanců stavebních úřadů, ale rovněž i se zvýšením ohodnocení těchto zaměstnanců. +

Podnikavé ženy mají v Pardubickém kraji zelenou

Autor: Tereza Všečeková (CzechInvest)

Již před necelými dvěma lety vznikla iniciativa žen věnujících se podnikání, která se za podpory města a kraje začala společně prezentovat na prodejní výstavě Den Podnikavých žen Pardubického kraje. Ve třetím zářijovém týdnu proběhl již 3. ročník této úspěšné události.

Hlavními aktérkami celého konceptu Spolku podnikavých žen jsou dvě významné pardubické byznysmenky, několikrát v podnikatelských soutěžích oceněná Eva Urbanová s Českými bedýnkami a Jana Kolrusová s projekty zdravé výživy dětí na českých školách.

Agentura CzechInvest Podnikavé ženy podporuje zejména v oblasti marketingové komunikace, networkingového setkávání a sdílení zkušeností mezi sebou. V červnu tohoto roku proběhlo pilotní setkání s názvem Rendez-vous podnikavých žen, kam jich dorazila téměř padesátka.

„Je zřejmé, že každá žena potřebuje jiný druh podpory. Šíře oborů, v nichž ženy podnikají, je velice rozsáhlá. Informace z oblasti marketingu, sebeprezentace, komunikace či odborné právní a účetní záležitosti však potřebuje většina z nich“, říká ředitel pardubické kanceláře CzechInvestu Tomáš Vlasák.

Ve Spolku najdeme ženy, jež vyrábí prvotřídní dorty a lahůdky z těžko dostupných surovin nebo voňavé výrobky z levandule, excelentní

Hana Matějková, interiérová designérka

marmelády, sirupy, sýry, ale i velice oblíbené pekařské výrobky, čerstvé a kvalitní chleby, koláče. Nejedná se však jen o prodej výrobků, ale i o služby. Toto potvrzuje i interiérová designérka Hana Matějková,

oceněná 1. místem v soutěži Živnostník roku Pardubického kraje 2016. Podnikavé ženy se profesionálně věnují také fotografování, výrobě keramiky či šperků i zřizování soukromých škol. ➕

Nástupnictví v českých firmách

problém nebo výzva?

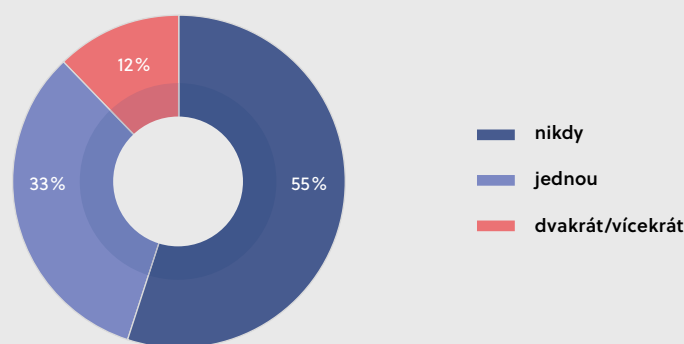
Autoři: Lukáš Trčka, Pavlína Zapletalová (CzechInvest)

V období let 1990 až 1995 začalo v České republice podnikat 804 846 osob a podniků. Pro mnohé manažery z 90. let nyní přichází čas na zasloužený odpočinek. Ale komu firmu předat? Sehrává obec nějakou roli v generační výměně manažerů a vlastníků? Podívejme se společně na zvládání procesu nástupnictví v praxi.

V celosvětovém měřítku analytické studie zmiňují, že téměř 80 % podniků tvoří rodinné firmy. Dle Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, která od roku 2014 věnuje svou pozornost rodinným firmám, téměř dvě třetiny rodinných podniků nezvládnou předání prvním nástupcům, následně třetí generace managementu se „dožije“ jen každý osmý podnik. Agentura CzechInvest na přelomu roku 2016 a 2017 oslovila v oblasti jihovýchodní Moravy 173 firem a dotazovala se na praktické aspekty spojené s předáváním podniku mladší generaci. Z průzkumu je zřejmé, že proces předávání firmy novému vedení je pro 55 % dotázaných novou zkušeností, jen 12 % firmy má zkušenosti z dvou či více výměn.

K procesu nástupnictví podnikatelé se zkušeností z generační obměny dodávají, že předat společnost mladšímu nástupci je zpravidla mnohem těžší než prvotní fáze, kdy podnik budovali na zelené louce. Proto je nutné již s předstihem řešit systematicky otázku následovnictví nejen ve strategii organizace, ale zejména výběrem a výchovou nástupce. O připravenosti, respektive nepřipravenosti procesu nástupnictví v českých firmách hovoří 61 % dotázaných jednatelů a manažerů, kteří přiznávají, že se ještě nezaobírali aspekty procesu nástupnictví, neznají teoretická ani praktická východiska. S řešením nástupnictví jsou téměř u každého dotázaného vlastníka spojeny nějaké negativní pocity. Nejčastěji jsou zmiňovány obavy ze zvládnutí procesu (32 % dotázaných), respektive obavy z potenciálního selhání nástupce (30 %), je zmíněn i stres spojený s finančními výdaji na zaškolení nástupce a vyřízení související administrativy (19 %).

Kolikrát Vaše společnost od svého založení řešila personální (generační) výměnu ve vedení?

Počet generačních výměn ve skupině sledovaných 173 podniků.

Zvládnutí procesu je odvislé od kvalifikace a osobnostních předpokladů nástupce. Dosluhující generace managementu rodinných firem byla proto dotázána, jak stávající vzdělávací systém připravuje mladé lidi na roli nástupce.

Nejslabší přípravu nástupců zkušení manažeři spatřují zejména v oblasti podnikové ekonomiky a finančního řízení podniku (24 %). Následují nedostatečné komunikační dovednosti nástupců a chybějící zkušenosti z dříve obvyklých studentských praxí. Naopak nejsilnějšími stránkami nástupců jsou teorie řízení (manažerské techniky) u více než 45 % respondentů, IT dovednosti a schopnost komunikovat v alespoň 1 světovém jazyce.

Řešením výše popsaných otázek může být na základě zahraničních zkušeností, například z Velké Británie, kde byly nástupnické procesy poprvé řešeny na konci 70. let, cca. 25 let po

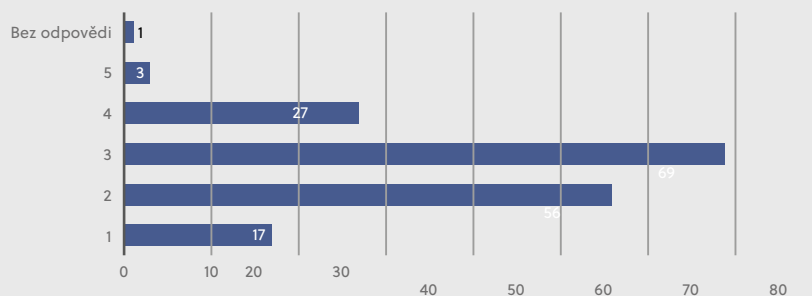
2. světové válce, tzv. participativní podnikání. Jeho podstatou je v zájmu zachování činnosti malých a středních podniků odprodej akcí, podílů společníků, stávajícím zaměstnancům, nikoliv třetím osobám, které doposud k firmě neměly žádný vztah. Původní vlastník tak ví, komu podnik předává, finančně se saturuje, současně dosavadní zaměstnanci zvyšují svou motivaci pro podnik dále pracovat a systematicky ho rozvíjet. Zvyšuje se tak šance kontinuity produkce v původním sídle firmy.

Zástupci agentury CzechInvest nyní vyjednávají o možnostech finančních nástrojů a záruk pro firmy transformující se na participativní podniky, aby byl proces, zejména v segmentu malých podniků, finančně zvládnutelný. Klíčovou překážkou rozvoje participativních podniků je však nízká informovanost o této možnosti, jen 1 % respondentů z našeho průzkumu uvedlo, že zná příklady dobré praxe ze

zahraničí, byť např. ve Velké Británii se participativní podniky podílí na 3 % HDP. Právě v otázce informovanosti sehrává nezastupitelnou roli místní samospráva, v jejímž zájmu je udržet si drobné podniky na území své obce či města a napomoci tak rozvíjet místní podnikatelské prostředí.

CzechInvest rád pomůže jak s osvětou, tak s konzultační činností. Kontaktujte místně příslušnou regionální kancelář agentury CzechInvest. [+](#)

Jak hodnotíte přípravu nástupce(ů) v rámci stávajícího systému vysokoškolského vzdělávání v ČR? (hodnoceno známkou 1 až 5 jako ve škole)

Kvalita přípravy nástupců v systému VŠ vzdělávání pohledem stávajících manažerů sledovaných 173 podniků.

Minirozhovor s Vendulou Raymovou o možnostech pracovních stáží v EU

Pohybuje se v centru evropského dění a ví, že stojí za to být v obraze a mít oči otevřené. O kom je řeč? O ředitelce organizace Bohemia EU Planners Vendule Raymové. V měsíci září například hostí studenty z různých zemí Evropy v Bruselu, kde je pro ně připraven týdenní vzdělávací program o úloze EU institucí. Cílem rozhovoru je představit téma pracovních stáží v EU pro české zájemce i roli hostitelů-firm v tomto programu. Existují zde však možnosti i pro školy, státní sektor a starosty.

■ Představte nám stručně organizaci, kterou řídíte? Pro koho jsou programy určeny?

Mé dvě společnosti stejného jména (jedna se sídlem v Praze, druhá v Bruselu), pracují ve vzdělávacím procesu. Nabízíme zvyšování profesní kvalifikace cestou projektového řízení nebo rekvalifikace pro osoby samostatně výdělečně činné. K dalším aktivitám patří lektorská a poradenská činnost pro vstup a návrat na pracovní trh nebo metodická a tréninková činnost pro učitele. A protože Praha navazuje na Brusel, vše se promítá do odborných stáží s poznáním a ověřením v praxi. Nový program na etapy 2017-2021 je Erasmus pro začínající podnikatele podporující mobilitu podnikatelů a zájemců o podnikání, kdy je naše společnost zprostředkovatelskou organizací, s jejíž pomocí můžete vyjet do EU.

■ **Jaké jsou zkušenosti vyjíždějících stážistů a je nějaká oblíbená lokalita či obor u českých účastníků?**

Zkušenosti jsou velmi pozitivní, účastníci poznají a porozumí prostředí a získají zkušenosti s evropským legislativním procesem. Musím ale zdůraznit, že vše se odvíjí od jejich budoucí potřeby a uplatnění. Například roli EU institucí chce poznat student vysoké školy, job shadowing je vhodný třeba pro učitele matematiky, znalost postupu v projektové žádosti se hodí implementátorovi nebo poradci v uniijních programech. Na druhou stranu budoucí zahrádník se poučí u hostitelského podnikatele v Holandsku nebo cukrář v Itálii atd. Život píše nejrůznější příběhy.

■ **A jak na tom jsme ve srovnání se zahraničím?**

Určitě nám chybí více důvěry a odvahy působit v zahraničním konkurenčním prostředí. Zvláště u střední generace je potíží nedostatečná jazyková vybavenost. Ovšem při troše vůle a motivace lze vše zvládnout.

■ **Proč jsou tedy Češi pozadu v přípravě projektů?**

Pracovat s projekty z uniijních programů je samozřejmě namáhavé, protože se nejedná jen o to spolupracovat s partnerem, ale je to o komunikaci v cizím jazyce a vzájemné empatii, v jednom konsorciu potkáte i 12 až 15 zemí. Umíte si tedy představit ten babylon

nápadů, úkolů, aktivit a cílů projektu. Někdy je to vyčerpávající, protože si nemůžete český ulevit a říci, tak „sebou mrskněte ať to máme hotové“ a jdeme každý po svém. V těchto projektech se nedělá na plný úvazek, ale souběžně, běží minimálně dva až tři a další se připravují. Má to tu výhodu, že se při nich nedá stárnout. Co je důležité pro budoucnost je ten fakt, že přelomem 2020 vstoupíme do prostředí projektových žádostí výlučně nebo spíše majoritně v nadnárodním prostředí a pak zkušenosti hlavně z let 2017-2018 budou průkopnické.

■ **O prázdninách jste přijela program představit do pardubické kanceláře CzechInvestu pro zdejší firmy, máte již na stole první vlašťovky?**

Mám, jak ve smyslu zapojení nových podnikatelů cestujících na stáže, tak ochoty českých hostitelských subjektů přijmout zahraniční stážisty. CzechInvest zde má významné postavení – může rozšířit své poradenství pro malé a střední podniky s cílem dotáhnout nápady a náměty až k novým mezinárodním obchodním vztahům. Příklady dobré praxe v zahraničí v programu Erasmus pro začínající podnikatele ukazují cestu.

■ **A co oblast školství a vzdělávání. Jak se mohou zapojit české školy a vyjet za Vámi na zkušenou, tak jako nyní jejich kolegové například ze Slovenska, Estonska nebo Itálie?**

V rámci exkurzí a výletů škol je výjezd do Bruselu doplněním hned několika výukových předmětů. Děti, studenti v prostředí EU institucí často kladou otázku, jak je která instituce nápomocná jejich zemi, a kde sedí jejich prezident, když přijede na setkání hlav států a zkouší si promluvit jako nejvyšší představitel té které země. Prohlídka institucí a setkání s jejich představiteli je takovou „naučnou stezkou“ v historii Evropy a členských států. Budova House of European History v Bruselu je zase úžasný interaktivní prostor, kde si každý student najde pomoci tabletu odpověď na svoji otázku. Žáci zde tráví hodiny na své exkurzi a objevují Evropu svým tempem.

■ **Do Bruselu se však nesjíždějí jen poslanci, překladatelé a úředníci. Jak se zde mohou zdokonalovat například starostové z České republiky?**

Domnívám se, že naše obce a města znají poradenský sbor Výboru regionů a jejich každoroční čtyřdenní konferenci Open Days, kdy si zástupci z regionů EU na desítkách workshopů a setkání vyměňují a prezentují názory na řadu věcí z jejich místního prostředí. Sama jsem školila starosty z italských měst, kteří chtěli znát detailně funkce jednotlivých EU institucí. Pro naše starosty jsem zase prezentovala uniijní programy pro podporu místního rozvoje. Když vše shrnu, nejlepší je získat náhled a zkušenosti v daném relevantním prostředí a pak je zasadit do toho svého. +

SMART CITY

aneb jak mohou zástupci samospráv zlepšit kvalitu života ve městech pomocí technologií

Autoři: Martina Ceplová, Eva Bartoňová (CzechInvest)

CzechInvest uspořádal v březnu v Českých Budějovicích a počátkem října v Pardubicích workshopy zaměřené na problematiku Smart City.

Koncept Smart City se zaměřuje na efektivní využívání stávajících a hledání nových technologických zdrojů, snižování spotřeby energií, eliminaci zátěží životního prostředí, optimalizaci dopravy a sdílení dat pro veřejné účely. Zejména z pohledu malých a středních obcí se jedná o velmi strategická rozhodnutí, která mohou zásadně ovlivnit budoucí směřování municipality a života v ní. CzechInvest se proto snaží započít debatu o vhodných řešeních a jejich zavádění tak, aby byla co nejefektivnější. Přispěly k tomu oba semináře, kde svůj pohled na věc nabídli odborníci, a o zkušenosti se podělily municipality, které Smart Cities nějakým způsobem implementují.

V rámci workshopu v Českých Budějovicích bylo podepsáno Memorandum o porozumění mezi městem Písek a Czech Smart City Clusterem, který se podílel na organizování

workshopu spolu s CzechInvestem. Odborné názory poskytli zástupci Fakulty dopravní Českého vysokého učení technického, Ministerstva životního prostředí ČR, Technologického centra v Písku a společnosti Schneider Electric. Pardubický seminář se konal ve spolupráci s Univerzitou Pardubice, na půdě jejího Centra transferu technologií a znalostí. Odbornou porotu pak tvořila Fakulta elektrotechniky a informatiky této univerzity a Dopravní fakulta Jana Pernera, firma Drawbridge, Elektrárna Opatovice a Energeticko-technický inovační klastr. Agentura CzechInvest systematicky usiluje o zlepšování prostředí v krajích, mimo jiné pomocí své sítě regionálních kanceláří. Kromě toho také podporuje technologické trendy a inovace napříč Českou republikou i na mezinárodní úrovni. I proto jsou chytrá města jedním z klíčových témat, jejichž vývoj bude agentura sledovat i v budoucnu. ➕

Workshop Smart City v Českých Budějovicích

Centrum investic, rozvoje a inovací rozvíjí koncept Chytrého regionu

Autor: Ladislav Mlejnek (Centrum investic, rozvoje a inovací)

Chytrý region (Smart Region) je jeden z možných konceptů, jak uplatnit principy udržitelného rozvoje v Královéhradeckém kraji. Koncept je založen na propojení inovativních přístupů s chytrými sítěmi a technologiemi, na otevřené komunikaci s různými aktéry z veřejného, soukromého i neziskového sektoru a na dlouhodobém plánování. Tyto přístupy jsou důležité pro rozvoj regionu zejména z hlediska zaměstnanosti, atraktivnosti místa pro obyvatele i podnikatelské subjekty.

Ladislav Mlejnek, Ciri

Regionální rozvojová agentura Královéhradeckého kraje, Centrum investic, rozvoje a inovací (CIRI) podporuje a rozvíjí koncept Chytrého regionu.

V roce 2016 CIRI uspořádalo v Hradci Králové celokrajskou konferenci pro obce a města, která byla určitým vstupním krokem do celé problematiky. Této akci se zúčastnili zástupci ministerstev, kteří smart technologie v rámci své gesce prosazují (Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo životního prostředí), ale i odborníci z řad podnikatelské sféry či akademického sektoru.

Zájem o chytrá řešení v regionu dokládají výsledky průzkumu, jenž CIRI realizovalo v polovině roku 2017 mezi městy a obcemi Královéhradeckého kraje. Téměř všichni respondenti v rámci šetření uvedli, že se o chytré technologie zajímají a rádi by se o nich dozvěděli více informací. Většina z nich se prozatím nachází ve fázi, kdy získávají informace a hledají inspiraci. Obecně platí, že čím menší obec, tím menší povědomí o možnostech chytrých řešení.

Největší zájem ze strany obcí a měst

v kraji je o chytré technologie v oblasti životního prostředí, konkrétně odpadového hospodářství, například chytré popelnice, či chytré prvky ve veřejném prostoru jako lavičky, lampy, zastávky s možností nabíjení telefonu či bezdrátového připojení k internetu. Zájem je také o chytrá řešení v oblasti energetických úspor, kde se téměř čtyři pětiny respondentů zajímají především o úspory veřejného osvětlení, či více jak polovina se zajímá o obnovitelné zdroje energie. Nemalý zájem ze strany obcí v regionu je rovněž o zavádění inovací v oblasti veřejné správy, tzv. chytrý úřad, či je patrná poptávka po chytrých mobilních či webových aplikacích, s jejichž pomocí by obce mohly zpřístupnit data pro své občany nebo turisty.

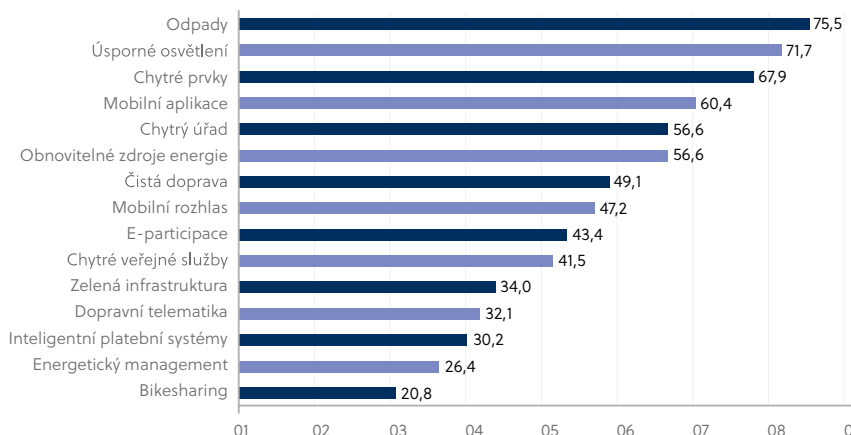
Dle velikostních kategorií obcí z hlediska počtu obyvatel je u malých obcí do tisíce obyvatel největší zájem o inovace v rámci veřejné správy a úspory veřejného osvětlení. Obce v kategorii 1001 - 5000 obyvatel by rády zavedly chytré

technologie v oblastech obnovitelných zdrojů energie a odpadů, ale i mobilní či webové aplikace. Větší města nad 10 tisíc obyvatel vykazují naopak největší poptávku po inovacích v oblastech čisté dopravy, chytrých prvků ve veřejném prostoru.

Navazujícím krokem v rámci podpůrných aktivit byl průzkum mezi poskytovateli chytrých řešení z řad podnikatelské sféry. Zároveň jsou v kraji připravovány tematické workshopy pro města a obce, kde by mělo dojít k vzájemné diskusi mezi zástupci firem a obcí včetně příkladů dobré či špatné praxe. Zároveň obsahem jednání bude prezentace dotačních možností na dané téma. První z workshopů proběhl v říjnu 2017 a byl zaměřen na SMART dopravu – konkrétně na čistou mobilitu, dopravní telematiku, chytré parkování a inteligentní systémy veřejné dopravy.

Za účelem zprostředkování a živé výměny všech informací připravuje CIRI spuštění

Zájem obcí v kraji o chytré technologie dle tematických oblastí (% četnost odpovědí respondentů)

CzechInvest pomáhá zlepšovat podnikatelské prostředí v obcích

autor: Patrik Reichl (CzechInvest)

Od letošního roku začali pracovníci regionálních kanceláří agentury CzechInvest provádět pasportizaci podnikatelského prostředí.

Výsledkem jednání s vedením všech 205 obcí s rozšířenou působností bude **Mapa podnikatelského prostředí České republiky**. Dokument bude sloužit jednak podnikatelům a investorům, kteří plánují své expanze, aby se lépe zorientovali a vyhledali pro expanze stávajících provozů či zcela nových investic nejvhodnější lokalitu. **CzechInvest touto cestou pomáhá**

i municipalitám a předává jim zpětnou vazbu od podnikatelů jako například požadavky na technickou a sociální infrastrukturu měst a obcí. V rámci pasportizace je zjišťována i atraktivita daného regionu v oblasti kvalifikované pracovní síly a otevřenosti radnice ke spolupráci a podpoře místních či přicházejících podnikatelů. Veškerá získaná data a podklady budou do budoucna sloužit pro geografický informační systém (GIS) agentury CzechInvest pro oblast podpory podnikání a investic.

webového portálu Chytrý region.

Ten se pokusí nabídnout inspiraci v rámci všech oblastí, kde mohou chytrá řešení nalézt své uplatnění. Teoretické informace doplní konkrétními příklady a shromáždí i firmy nabízející tato řešení. Současně tento ojedinelý web poskytne dotační rozcestník pro obce a města členěný dle témat, na něž v současné době lze získat dotace z evropských, státních či krajských zdrojů. Přidanou hodnotou pro uživatele tohoto bude i registrace projektových záměrů, které jim umožní najít odpovídající finanční zdroj. A pro Královéhradecký kraj, ale i pro ministerské rezorty, bude určitým odrazem absorpční kapacity celého regionu a podpůrným nástrojem k cílené dotační podpoře.

Více informací na www.cirihk.cz nebo

www.chytryregion.cz.

Vedení města Brna se setkala s firmami z Černovické terasy

Autor: Hana Radová (CzechInvest)

Magistrát města Brna uspořádal dne 13. září 2017 setkání se zástupci společností usídlených v průmyslové zóně Černovická terasa. Cílem jednání bylo poskytnout firmám aktuální informace o stavu řešení problémů, s nimiž se subjekty působící v největší brněnské průmyslové zóně potýkají, a zároveň vytvořit prostor pro otevřenou diskuzi.

Město klade velký důraz na soustavnou péči o investory, jejímž účelem je nejen umožnit firmám úspěšně nastartovat své podnikání v Brně, ale také je podpořit v dalším rozvoji a flexibilně reagovat na jejich potřeby.

Vedle zástupců firem a developerské společnosti CTP, která v zóně provozuje nájemní haly, se setkání účastnili také starostové přilehlých městských částí Černovice, Slatina a Tuřany. Nejpalčivějším problémem v lokalitě Černovické terasy je v současné době jednoznačně doprava, neboť kapacita silnic v okolí zóny je již nedostatečná a dopravní komplikace jsou zde na denním pořádku. Proto byli na setkání přizváni také zástupci Ředitelství silnic a dálnic, Dopravního podniku města Brna a také společnosti KORDIS JMK, která je zodpovědná za koordinaci a provozování integrovaného

Výsledky práce magistrátu prezentoval náměstek primátora statutárního města Brna Jaroslav Kacer

dopravního systému Jihomoravského kraje. Kromě výstavby sjezdu z dálnice D1, či vybudování dalších odstavných zón a zázemí pro řidiče kamionu, bylo předmětem jednání také zvýšení dopravní bezpečnosti v areálu. Neméně důležitým bodem byla debata nad optimalizací obsluhy průmyslové zóny linkami MHD s návazností na další složky integrovaného dopravního systému. Dle některých černovických firem je dosavadní přístup města při řešení dopravních problémů zdoluhavý a komunikace směrem k zainteresovaným subjektům je mnohdy neefektivní. Na základě těchto reakcí náměstek primátora města Brna Matěj Hollan, který má oblast dopravy na starosti, navrhl zřízení pracovní skupiny. Ta se zaměří na mobilitu a zvyšování bezpečnosti v rámci Černovické terasy. Bude se scházet v pravidelných intervalech a řešit konkrétní

požadavky firem a problémy související s dopravou v okolí průmyslové zóny. Náměstek primátora pro oblast Smart City Jaroslav Kacer v rámci setkání představil firmám projekty určené k podpoře podnikání, zapojení privátního sektoru do aktivit města i aktuální stav příprav strategie Brno 2050. Dále byly prezentovány možnosti rozvoje bytové výstavby ve vazbě na platný územní plán města Brna, připravované změny a rovněž aktuální průběh prací na pořizování nového územního plánu. Nejen zaměstnanci společnosti Černovické terasy trápí nedostatek bytů v Brně. Přestože dle údajů Českého statistického úřadu bylo v roce 2016 dokončeno v Brně nejvíce bytů od roku 2009, poptávka stále výsoce převyšuje nabídku, což dramaticky zvyšuje ceny nemovitostí i nájmu. Na setkání byly firmám představeny rozvojové lokality města pro bytovou výstavbu

a také vznikající developerské projekty v okolí Černovické terasy, které slibují v následujících letech zlepšit situaci na trhu bydlení.

Skutečný význam spolupráce municipalit a podniků při rozvoji podnikatelského a investičního prostředí

Vzájemná komunikace a spolupráce vedení obce s místními podnikateli je podle agentury CzechInvest klíčová při vytváření zdravého podnikatelského prostředí v regionech. Obec musí být na prvním místě iniciátorem dialogu s firmami (aktivně je oslovovat, zjišťovat jejich spokojenost, problémy a požadavky vůči obci) a vytvářet příležitosti pro pravidelné setkávání zástupců firem s vedením obce a dalšími subjekty, např. pořádání kulatých stolů. Je nezbytné budovat partnerství a zapojit podnikatelskou veřejnost do diskuze o budoucím směřování obce a rovněž do přípravy a realizace strategických projektů, podporovat jejich spolupráci s místními školami, zapojit je do veřejného a kulturního života či do propagace obce.

Je nezpochybnitelné, že firmy se v praxi neobejdou bez podpory místních samospráv, a že lokální prostředí a otevřený přístup radnice významně ovlivňuje konkurenceschopnost zasídlenných firem. Stejně tak platí, že pokud chce obec svým občanům zajistit vyšší životní úroveň a sociální vybavenost, kvalitní pracovní příležitosti a příjemné podmínky pro spokojený život, neobejde se bez partnerů v podobě místních firem i živnostníků. ➕

Brněnská průmyslová zóna Černovická terasa **o rozloze 200 ha** patří k předním strategickým zónám na území České republiky. Převážná část zóny je určena pro strategické investory s minimální hodnotou investice **100 mil. Kč** do vybraných oborů zpracovatelského průmyslu, především **letectví, kosmonautiky, dopravních prostředků, výpočetní techniky, informačních technologií, elektroniky, telekomunikací, farmacie, biotechnologie a lékařských přístrojů.**

Mezi významné investory patří **Acer Czech Republic, Honeywell, Thermo Fisher Scientific, ModusLink Czech Republic, ABB, Miele, Bosch Rexroth, Daido Metal, Raben Logistics Czech, Kompan Czech Republic, Daikin Device Czech Republic, Nitto Denko, Bomar** a další.

Podle dostupných informací lze odhadovat, že v největší brněnské průmyslové zóně je zaměstnáno téměř **10 000 pracovníků** a roční obrát dosahuje **téměř 30 mld. Kč.**

Zdroj: Statutární město Brno, Zpráva o stavu města Brno 2017

Rozhovor s Martinem Půtou hejtmanem Libereckého kraje

Martin Půta strávil deset let v křesle starosty Hrádku nad Nisou, města ležícího poblíž trojzemí České republiky, Německa a Polska. Od roku 2011 je předsedou sdružení obcí Euroregion Nisa a rok poté se stal také hejtmanem Libereckého kraje, který vede dodnes. Více než v jiných regionech je zde pocítován boom automobilového průmyslu a vyvážit nepoměr velkých podniků by měly také začínající firmy z plánovaného podnikatelského inkubátoru.

Martin Půta, hejtman Libereckého kraje

■ **Koncem srpna byl v Liberci slavnostně otevřen Evropský dům, který sdružuje podstatnou část institucí poskytujících dotace. Krajský úřad ovšem paradoxně jeho realizaci zvládnul z vlastních prostředků. Bylo těžké najít pro toto rozhodnutí širší podporu?**

Ve chvíli, kdy s myšlenkou Evropských domů přišlo tehdejší vedení Ministerstva pro místní rozvoj, mi vidina institucí poskytujících dotace pod jednou střechou přišla zajímavá.

V té době byly totiž téměř všechny rozmístěné někde jinde a některé navíc v budovách, kde platily nájemní smlouvy. Na vybudování Evropského domu jsme začali pracovat v době, kdy byl příslib, že by mohl být podpořen

z prostředků technické pomoci a existoval plán, že Evropské domy vzniknou ve všech krajích. Z toho nakonec sešlo a my jsme dokázali Evropský dům vybudovat vlastní aktivitou i bez finanční podpory.

■ **Jednou z dalších etap v investičních akcích Libereckého kraje je přestavba dalšího objektu bývalého výzkumného ústavu na podnikatelský inkubátor. Počítáte zde s dotační podporou?**

Chceme žádat ve výzvě Ministerstva průmyslu a obchodu, která se vypisuje na podzim. Je evidentní, že celkové náklady na revitalizaci té budovy budou větší než náklady na inkubátor. Půjdeme cestou postupných

kroků s tím, že ten hlavní cíl je podpořit nově vznikající nebo inovativní firmy, vysokoškoláky i středoškoláky s dobrými nápady.

■ **Proč je Liberecký kraj jedním z posledních, kde není vytvořena obdobná podporující infrastruktura pro začínající podnikatele?**

Již před šesti nebo sedmi lety v Liberci proběhly pokusy soukromých subjektů o zřízení podobného místa. Možná, že právě nezapojení kraje jakožto hlavního hráče byl důvod neúspěchu. Já myslím, že takovou úlohu kraj jednoznačně má. My jsme region, který stojí na průmyslu a výrobě. Ohledně průmyslové výroby máme nejvyšší čísla v zemi a je evidentní, že podpora nových technologií, inovací nebo průmyslu u nás může být ještě mnohem důležitější než třeba v regionech, které jsou více postavené na službách. Proč se to dříve nepovedlo? Jednoduše to nebyla politická priorita kraje.

■ **V červnu byla podepsána smlouva o spolupráci s místní univerzitou ohledně realizace projektu podnikatelského inkubátoru. Jedná se spíše o odbornou podporu či dojde i na finanční participaci univerzity?**

Nemůžeme po univerzitě chtít, aby se na projektu finančně spolupodílela. Jde především o vytipování studentů na základě ročníkových i diplomových prací, kteří nechtějí jít cestou, že budou hned po univerzitě pracovat v nějaké nadnárodní firmě. Univerzita je jedním z těch partnerů, který již v minulosti získal nějakou státní či evropskou podporu na vědu a výzkum a disponuje kvalitními laboratořemi. Naším cílem v podnikatelském inkubátoru není replikovat technologie, do kterých již v kraji bylo

investováno. Zájemcům chceme nabídnout možnost využití našich služeb v inkubátoru, že existuje možnost jejich nápady nasměřovat již na fungující firmy a výzkumné kapacity.

■ **S regionem je historicky svázaný textilní a sklářský průmysl. Nově je díky TUL velký boom nanotechnologií. Zároveň je zde mnoho firem z oboru automotive. Bude i vzhledem k tomu inkubátor nějak oborově zaměřený?**

On by měl být oborově zaměřený nejenom na ta stávající odvětví, které jsou u nás silná, ale i na ta nová. Můžeme hovořit o Jablotronu a o velké kapacitě v oblasti informačních technologií a elektrotechniky. Samozřejmě i v dalších oborech, které třeba nejsou úplně vidět na první pohled. Automotive se tváří jako jednodušší záležitost, ale řada firem v kraji má vývojová centra a pracují na technologiích budoucnosti, spojených například s elektromobilitou.

■ **Jako předvoj samotné budovy inkubátoru by měl začít fungovat tzv. virtuální inkubátor firem. V čem budou spočívat tato služba?**

V první fázi by se tomu měla věnovat Agentura regionálního rozvoje, spolupracujeme také s firmou DEX-IC. Chceme oslovit nově vznikající firmy a formou poradenství jim pomoci s věcmi, které pro ně mohou být složité. Zároveň je můžeme nasměřovat na kapacity, které máme k dispozici včetně vyhledání mentorů, kteří by mohli s některými složitostmi poradit.

■ **Významnou část pracovních míst v Libereckém kraji tvoří firmy vázané na automobilový průmysl, jehož produkce v posledních letech kontinuálně stoupá stejně jako mzdy zaměstnanců v těchto firmách, které jsou o zhruba 30 procent vyšší než průměr v Česku. Jaké z toho podle Vás plynou výhody a rizika pro region, který je z takové míry závislý na jednom odvětví?**

Když se automobilovému průmyslu a obecně ekonomice daří, například letos, je to pro zaměstnance i krajskou ekonomiku dobrá zpráva. Nesmíme ale zapomínat na roky jako 2009, kdy při jakémkoliv zakolísání ekonomiky je automobilový průmysl první, který se dostává až do té situace, kdy zastavuje výrobu, lidé jsou doma na 60 % platu. To jednostranné zaměření lze těžko považovat za výhodu. I podpora start-upů by měla směřovat k tomu, aby zde zůstávali lidé s dobrými nápady, kteří vymyslí technologie nezaměřené primárně na automotive. Je potřeba hledat i další směry

a třeba se vrátit období, kdy se opět začnou některé typy výroby z Číny vracet zpět do Evropy, protože se ukazuje, že pracovní síla v Číně nevytváří takovou přidanou hodnotu jako před deseti lety.

■ **Firmy nejen na Liberecku bojují s nedostatkem pracovních sil, a to především v technických oborech. Jakým způsobem Liberecký kraj, který zřizuje 37 středních škol, bojuje s tímto deficitem pracovního trhu?**

Máme stipendijní program, který podporuje vybrané technické obory. Vzhledem k proměnám ekonomiky se málokdo z dnešních středoškoláků dožije té situace, aby ve 20 nastoupil do firmy a v 65 odešel do penze. Je třeba klást důraz na dobré všeobecné vzdělávání, aby lidé měli při změnách na pracovním trhu základní znalosti, které jim umožní přecházet mezi obory. Zároveň se v našem regionu, který je na průmyslu založený, snažíme v rámci projektů Center odborného vzdělávání významně zlepšit vybavenost škol. Za to hlavní považuji šanci chodit na praxi do konkrétní firmy, aby si zaměstnavatelé mohli vybírat své budoucí zaměstnance a naopak, žáci se učili to, co budou v praxi opravdu potřebovat.

■ **Velké firmy v regionu bojují také s nedostatkem rozvojových ploch určených pro průmysl, což je částečně dáno geograficky, ale územní plány tomuto nejdou právě naproti...**

Zde vnímám především totální neschopnost politického vedení Liberce dojít k nějaké politické dohodě, která se týká územního plánu. Na to kraj doplácí úplně nejvíce, protože velké firmy chtějí z principu být v tom největším sídle. V současné době není žádná volná kapacita, a navíc pro všechny stávající investory je špatným signálem neschopnost města vybudovat slibované příjezdy k průmyslovým zónám. Kraj sice zaplatil studii přístupové komunikace k zóně, ale bez změny územního plánu se nestane nic. Příprava investic samozřejmě nějakou dobu trvá, tudíž ta neschopnost nabídnout plochy může znamenat, že dalších deset let nic nebude. A je zároveň pravděpodobné, že v těch deseti letech se ocitneme v situaci, kdy ekonomika nebude v tak dobré kondici jako loni a letos.

■ **Tak jak je nedostatek greenfields, je v kraji velký počet tzv. brownfieldů. Především pak bývalých textilních či sklářských továren, které se nevyužívají a tím chátrají. Czechinvest nyní spustil program pro regeneraci těchto objektů, které jsou v majetku obce. Má kraj možnost či nějaký nástroj, kterým využití brownfieldů podporuje?**

Máme vlastní databázi brownfieldů. Co kraj umí udělat je zprostředkování informací zájemcům, kde se takové objekty nacházejí. Myslím, že hlavní problém státu je, že i v dnešní době dovolí, aby se stavělo na zelené louce. Chápu ale, že když má investor

představu o postavení nové haly, tak chce, aby do roka taky fungovala. I vzhledem k nízké nezaměstnanosti je to od státu naprosto iracionální chování, protože dneska nově vytvořená pracovní místa, a to hlavně ta hůře placená, stejně obsadí zahraniční dělníci. Teď je nejvyšší čas, aby stát řekl, že greenfieldy jsou krásná věc, ale nebude je po nějakou dobu podporovat vůbec, a to ani ve strukturálně postižených regionech. Naopak bych očekával, že ve chvíli, kdy se ekonomice daří, bude stát ochoten ze svého rozpočtu investovat tak, aby mohl majitelům říct: „Vy jste si zde koupili brownfield za nějakou cenu, náklady na demolice budou XY, tak my vám 90 % z tohoto nákladu zaplatíme, když

vy budete schopni garantovat, že postavíte továrnu, která bude zaměstnávat určitý počet lidí“.

Oceňuji tedy od státu vykročení směrem k programu, který podpoří třeba i obce, města a regionální samosprávy v tom, aby prováděly v podstatě odstraňování brownfieldů jako takových, které by pak nabývaly investorům už jako revitalizované.

■ **V Libereckém kraji se dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020 stále vyskytují tři tzv. hospodářsky problémové regiony – Nový Bor, Frýdlant a Tanvald. V čem vidíte důvod dlouhodobých problémů v těchto oblastech?**

Tanvald nebo například i Železný Brod, který v tomto výčtu sice není, ale v místě také není žádný velký zaměstnavatel, mají alespoň tu výhodu, že v dojezdové vzdálenosti alespoň nějaký zaměstnavatelé jsou. Turnovská průmyslová zóna takto živí půl regionu. Největším problémem je Frýdlantsko, a to kvůli tomu, že do oblasti nevede slušná silnice. Kdyby stát chtěl reálně podpořit takto strukturálně postižený region, má k tomu jednoduchý nástroj – investice do dopravní infrastruktury. Bez dobré silnice I. třídy, na které dvakrát za zimu nejsou závěje, do Frýdlantu žádná rozumná firma, obzvlášť pokud je z automotive a pracuje v just-in-time, nikdy neumístí výrobu. +

Základem úspěchu nymburského inkubátoru je realistická vize sebe sama

Autor: Milan Mach (PIN), Tomáš Kocourek (CzechInvest)

Úspěšná historie Podnikatelského inkubátoru Nymburk (PIN) se začala psát, když v roce 2004 tehdejší starosta města Ladislav Kutík oslovil budoucího ředitele PIN Milana Macha. Ten platil za člověka povolného díky účasti na rozvojových a podnikatelských projektech ve Středočeském regionu.

Svých zkušeností využili při zpracování průzkumu trhu, potenciálu inkubátoru v regionu a zpracování úvodní studie proveditelnosti, která pomohla přesvědčit zastupitele města Nymburk. Tým odborníků se při vypracování studie, díky účasti v mezinárodních projektech, inspiroval mimo jiné v Německu, Holandsku nebo na Slovensku. „V době přípravy PIN nebylo obvyklé, aby města provozovala inkubátory. Nicméně dobře zpracovaná úvodní studie

proveditelnosti poskytla všem zainteresovaným dostatek jistoty, že takovýto projekt bude životaschopný,“ pochvaluje si ředitel PIN Milan Mach. Kromě dalších nezbytných kroků se podařilo zajistit spolufinancování projektu díky podpoře Středočeského kraje i města samotného. Přestože PIN získal také dotaci ze strukturálních fondů EU ve výši 54,5 milionů korun, na dofinancování projektu si musel zajistit investiční úvěr. Důležitým aspektem byla i komunikace s městem, krajem, agenturou CzechInvest a Hospodářskou komorou Střední

Čechy. Projekt nezaskočilo ani ekonomické zpomalení a díky mravenčí práci se dařilo prostory PIN postupně naplňovat. „Úspěch PIN podle mého názoru tkví především v tom, že se podařilo připravit přiměřený projekt odpovídající podmínkám regionu a dát důraz na vybudování výrobních ploch. V blízkém okolí můžeme vidět řadu neúspěšných příkladů velkých projektů. Nám se osvědčilo začít s menším projektem a dle potřeby jej dále rozvíjet. Na druhou stranu ani nám se nedávno bohužel nepodařilo

přesvědčit město a navzdory přidělené dotaci přes 26 mil. korun jsme nezískali podporu na výstavbu vědeckotechnického parku“, uznává ředitel PIN.

Přijetí nového subjektu do PIN prochází standardní procedurou. Posuzuje se podnikatelský záměr subjektu, zdali vyhovuje podmínkám inkubace a jestli je PIN schopen uspokojit jeho prostorové potřeby. Každoročně se v PIN obmění 2-3 podnikatelé. Inkubátor dostatečně dlouho před odchodem nějakého subjektu vybírá, kdo nastoupí na jeho místo. V případě zajímavého podnikatelského záměru se však aktivně hledá řešení, jak takovýto subjekt v PIN umístit. Přestože PIN není oborově vymezený, je v něm snaha podporovat subjekty v oblastech strojírenství, automatizace, robotizace a automobilového průmyslu.

Inkubované firmy v PIN získávají zvýhodněný pronájem na dobu 3 let od data začátku inkubace. Drobný mentoring jde na vrub PIN, ale poradenské služby zabezpečují externí

PIN získal také dotaci ze strukturálních fondů EU ve výši 54,5 milionů korun.

subjekty, včetně agentury API a CzechInvest, případně vysoké školy. Po skončení doby inkubace subjekt většinou odchází do

vlastních prostorů. Pokud se jedná o inovativní rozvojový subjekt, může zůstat i nadále, ale tentokrát již bez zvýhodněného nájmu. Nymburskému inkubátoru se daří. Nejenže je již řadu let ekonomicky soběstačný, ale je také neustále zcela zaplněn. Postupem let vykryštalizovaly usídlené inovativní subjekty. Příkladem buď vývojové aktivity firmy MAGNA, které se soustředí téměř výhradně do prostorů PIN, nebo zkušebna airbagů společnosti TÜV SÜD, která patří mezi nejmodernější v Evropě. Dlouhodobě v podmínkách inkubátoru působí také společnost SP-Tech, orientující se na vývoj robotizovaných pracovišť.

Při realizaci hlavních oblastí PIN nezapomínají ani na začínající podnikatele, kterých se za dobu existence vystřídal více než 15. „Vybudování a provoz PI prokázal, že organizace tohoto typu je vhodnou součástí infrastruktury územních samosprávných celků a při dobře zvolené strategii prokazuje svoji soběstačnost, tj. nezávislost na financování z rozpočtu města. V poslední době se inkubátoru navíc podařilo získat dotaci na vybavení coworkingového centra a do budoucna se uvažuje o využití původních laboratoří pro vytvoření laboratoře robotiky a automatizace. +

Průmyslový park Cheb Nejprogresivnější a nejrychleji rostoucí industriální park

Autor: Tomáš Ivanič (Chebské radniční listy)

Průmyslový park Cheb se začal na zelené louce v sousedství městské části Dolní Dvory na východním okraji Chebu budovat v roce 2002. Výstavba jeho první etapy stála přes 120 milionů korun a částečně byla hrazena prostřednictvím dotace z programu Phare CBC.

Hned mezi prvními investory se objevilo několik významných firem. Zmínit lze například producenta expandovaného polypropylenu JSP International, výrobce populárních dětských stavebnic Playmobil, firmu HF - Czechforge, sesterskou společnost německého Hammerwerku, která v Chebu provozuje

moderní zápusťkovou kovářnu se specializací na ocelové výkovky, výrobce potahů pro automobilový a letecký průmysl TUP Bohemia nebo švýcarskou firmu Schneeberger, která produkuje lože pod výrobní stroje z minerálních kompozitů. V roce 2013 začala výstavba druhé etapy chebského průmyslového

parku. Rozloha využitelných pozemků se díky tomu zvýšila ze zhruba čtyřiceti hektarů o dalších přibližně třicet. Výrazným impulzem pro jeho rozmach bylo navázání spolupráce mezi městem Cheb a investiční skupinou Accolade a s ní spolupracujícím developerem Panattoni Europe. V jejich nájemních halách momentálně

sídlí už tři firmy světového věhlasu. Tchibo zde má obří distribuční centrum, odkud se rozváží zboží, které si zákazníci objednají přes e-shop. Jeho hala je přitom druhým největším průmyslovým objektem v České republice, hned po Amazonu v Dobrovízi. Jeden ze světových lídrů v oboru logistiky, německé DHL, z Chebu obsluhuje zákazníky placené televize Sky Deutschland a v právě budované druhé hale bude provozovat distribuční centrum předního výrobce kosmetiky Estée Lauder. Trojici pak doplňuje čínský výrobce komponentů pro

automobilový průmysl, společnost BWI. Ta v Chebu vyrábí tlumiče pro prémiové automobilové značky. Jejimi zákazníky jsou například BMW, Volvo nebo Audi.

Díky bouřlivému rozvoji zejména v posledních letech lze chebský průmyslový park považovat za nejprogresivnější a nejrychleji rostoucí český industriální park. Momentálně zde působí 18 firem a pracuje téměř 3 tisíce lidí. Za úspěchem chebského parku stojí nejen skutečnost, že od samého začátku jsou

zde nabízeny pozemky s kompletní infrastrukturou, ale také jeho strategická poloha. Leží totiž v blízkosti německé dálniční sítě. Kamiony odjíždějící ze zdejších závodů jsou za dvacet minut na německé dálnici. Po dálnici D6 a silnici 21 je navíc bezproblémově dosažitelný pro lidi z celého Karlovarského a částečně i Plzeňského kraje. Během několika desítek minut sem lze dojet z Karlovarska, Sokolovska, Kraslicka, z opačného směru z Mariánskolázeňska nebo Tachovska. +

Ocenění:

2003 - Průmyslový park Cheb získal titul Průmyslová zóna s nevhodnějším urbanistickým řešením v České republice v rámci soutěže Průmyslová zóna roku, kterou pořádají agentura CzechInvest a Sdružení pro zahraniční investice AFI

2004 - třetí místo v kategorii Průmyslová zóna s největším ekonomickým přínosem v rámci soutěže Průmyslová zóna roku

2012 – Cheb se především díky průmyslovému parku dostal v rámci srovnání prestižního britského investičního časopisu fDi Magazine do TOP 10 měst východní Evropy s nejlepší strategií podpory přímých zahraničních investic

2017 - chebský průmyslový park byl v rámci soutěže CIJ Awards 2017 vyhlášen nejlepším průmyslovou zónou ve střední Evropě, srovnávací hodnocení provádělo na šest stovek expertů na komerční nemovitosti

Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů 2 miliardy na revitalizaci zastaralých a nevyužívaných areálů

Autor: Pavlína Slepíčková (CzechInvest)

sídla **do 5 000** obyvatel
podpora **85 %**

sídla **od 5 000**
do 25 000 obyvatel
podpora **80 %**

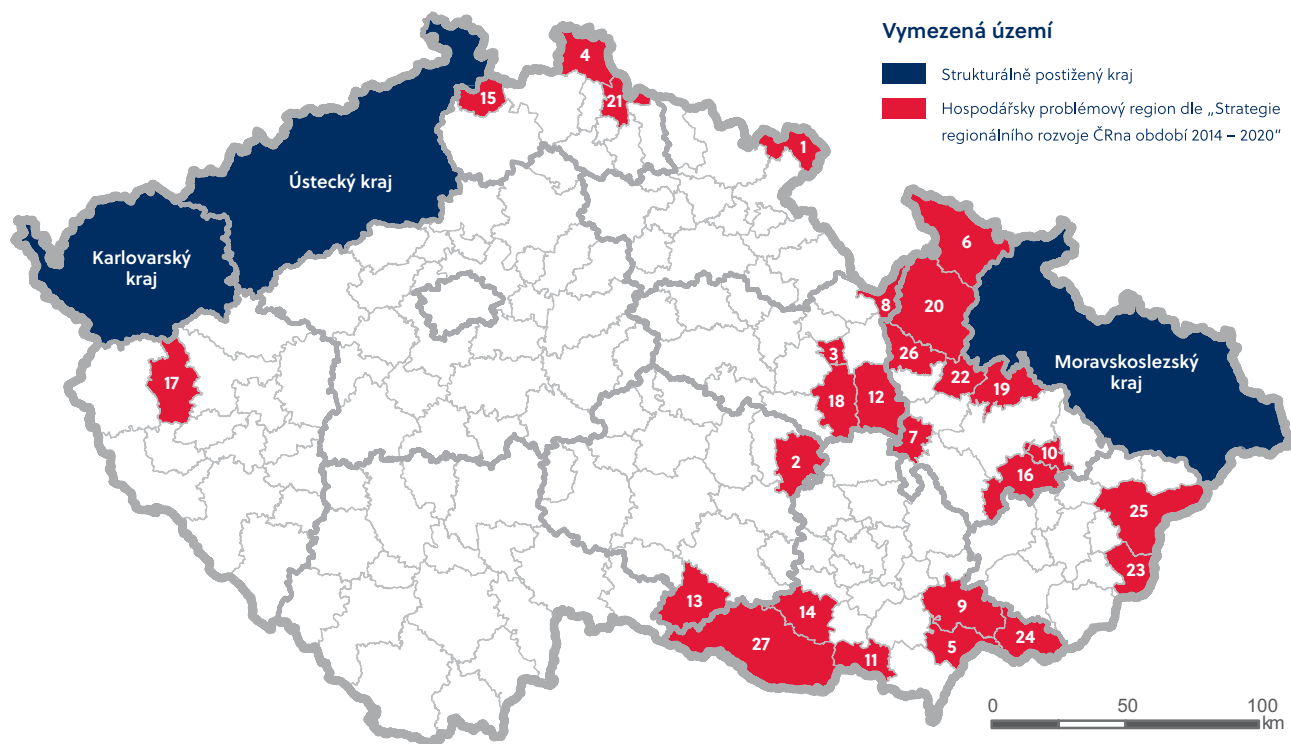

sídla **nad 25 000** obyvatel
a kraje
podpora **70 %**

Ministerstvo průmyslu a obchodu letos vyhlásilo program Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů, ve kterém si mohou obce, města, kraje a státní instituce ležící na území strukturálně postižených a hospodářsky znevýhodněných regionů (podporovaná území viz příložená mapa) požádat o dotaci ze státního rozpočtu. Připravené 2 miliardy korun by se měly postupně přerozdělovat až do roku 2023 v rámci několika výzev. První výzva byla vyhlášena v létě letošního roku a další se plánuje na jaro 2018.

Program se zaměřuje na plochy do 10 ha s podmínkou následného využití pro průmysl a podnikání. Způsobilé výdaje pokrývají všechny fáze realizace projektu – od kupní ceny nemovitosti, přes projektovou dokumentaci, průzkumné práce, ekologický audit až po přípravné a realizační práce. Míra dotace se odvíjí od velikosti sídla žadatele.

Po ukončení realizace projektu mohou příjemci dotace areál prodat nebo pronajmout subjektům v povolených oborech činností. Zároveň však nesmí příjemce podpory v souvislosti s projektem (přípravou, realizací, provozem a prodejem) tvořit zisk, veškeré výnosy (mimo dotaci) musí být vráceny poskytovateli nebo reinvestovány zpět do projektu. Žádosti se budou posuzovat podle kritérií, jako jsou rozloha podpořeného území, míra nezaměstnanosti v dané oblasti, finanční efektivita projektu, samotná výše požadované dotace, umístění projektu nebo jeho dopravní dostupnost. Zohledňuje se také vliv projektu na zlepšení životních podmínek obyvatel, plánovaný způsob budoucího využití, jeho udržitelnost a další faktory. Přesné znění výzvy včetně formuláře žádosti, seznamu povolených činností, regionálního vymezení a kontaktu pro případné dotazy najdete na www.brownfieldy.cz. +

1 - Broumov	7 - Konice	13 - Moravské Budějovice	19 - Šternberk	25 - Vsetín
2 - Bystřice nad Pernštejnem	8 - Králíky	14 - Moravský Krumlov	20 - Šumperk	26 - Zábřeh
3 - Česká Třebová	9 - Kyjov	15 - Nový Bor	21 - Tanvald	27 - Znojmo
4 - Frýdlant	10 - Lipník nad Bečvou	16 - Přerov	22 - Uničov	
5 - Hodonín	11 - Mikulov	17 - Stříbro	23 - Valašské Klobouky	
6 - Jeseník	12 - Moravská Třebová	18 - Svitavy	24 - Veselí nad Moravou	

**Spojujeme
a podporujeme**

Regionální kanceláře agentury CzechInvest

JIHOČESKÝ KRAJ

telefon: 296 342 943

e-mail: ceskebudejovice@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/jihocesky-kraj

Radniční 133/1

370 01 České Budějovice

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

telefon: 296 342 937

e-mail: brno@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/jihomoravsky-kraj

Spielberk Office Centre

Holandská 3 (Vila K – 4. patro)

639 00 Brno

KARLOVARSKÝ KRAJ

telefon: 296 342 961

e-mail: karlovyvary@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/karlovarsky-kraj

Jaltská 906/1

360 01 Karlovy Vary

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

telefon: 296 342 949

e-mail: hradeckralove@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/kralovehradecky-kraj

Soukenická 54/8

Regiocentrum Nový pivovar

500 03 Hradec Králové

LIBERECKÝ KRAJ

telefon: 296 342 971

e-mail: liberec@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/liberecky-kraj

U Jezu 525/4

460 01 Liberec - Perštýn

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

telefon: 296 342 976

e-mail: ostrava@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/moravskoslezsky-kraj

Na Jízdárně 2824/2

702 00 Ostrava

OLOMOUCKÝ KRAJ

telefon: 296 342 982

e-mail: olomouc@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/olomoucky-kraj

Jeremenkova 40 B

772 00 Olomouc

PARDUBICKÝ KRAJ

telefon: 296 342 934

e-mail: pardubice@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/pardubicky-kraj

K Vinici 1256

530 02 Pardubice

PLZEŇSKÝ KRAJ

telefon: 296 342 965

e-mail: plzen@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/plzensky-kraj

Americká 8/39

301 00 Plzeň

STŘEDOČESKÝ KRAJ A PRAHA

telefon: 296 342 536

e-mail: praha@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/stredocesky-kraj-praha

Štěpánská 15

120 00 Praha

ÚSTECKÝ KRAJ

telefon: 296 342 990

e-mail: ustinadlabem@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/ustecky-kraj

Mírové náměstí 34

400 01 Ústí nad Labem

KRAJ VYSOČINA

telefon: 296 342 993

e-mail: jihlava@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/kraj-vysocina

Komenského 31

586 01 Jihlava

ZLÍNSKÝ KRAJ

telefon: 296 342 954

e-mail: zlin@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/zlinsky-kraj

Vavrečkova 5262

23. budova areálu Svit

761 01 Zlín

Obecný kontakt na regionální kanceláře agentury CzechInvest:

regiony@czechinvest.org

www.czechinvest.org

**Spojujeme
a podporujeme**